

Saglabāiet šo informatīvo materiālu!

Tiedote tuberkuloosista: latvia

Parādiet šo informatīvo materiālu ārstam vai aprūpes personālam.

## Informatīvs materiāls par tuberkulozi un tuberkulozes diagnosticēšanu

### Kādēļ Jūs saņēmat šo informatīvo materiālu?

Somijā tuberkuloze ir reti sastopama slimība. Ar kvalitatīvas ārstēšanas palīdzību tā gandrīz pilnībā izskausta. Jūs ieceļojat no valsts, kurā ir liels ar tuberkulozi slimojošo skaits. Pastāv iespēja, ka Jūs saslimstat un ar tuberkulozi neapzināti inficējat cilvēkus, ar kuriem tiekaties. Savlaicīga iespējamās tuberkulozes atklāšana un ārstēšana ir svarīga Jums pašam/-ai, Jums tuvākajiem cilvēkiem un citiem līdzcilvēkiem.

Somija vēlas rūpēties par imigrantu veselību. Tā kā Somijā esat paredzējis/-jusi uzturēties ilgāk par trim mēnešiem, Jums ir tiesības bez maksas apmeklēt plaušu rentgenoloģisko izmeklēšanu. Rentgenoloģiskā izmeklēšana tiek veikta, ievērojot brīvprātības principu. Ar plaušu rentgenoloģiskās izmeklēšanas palīdzību tiek noteikts, vai Jūsu plaušās ir novērojamas tuberkulozes radītas izmaiņas.

### Plaušu rentgenoloģiskā izmeklēšana

Plaušu tuberkulozi visbiežāk atklāj ar plaušu rentgenoloģiskās izmeklēšanas palīdzību. Rentgenoloģiskā izmeklēšana ir droša diagnostikas metode. Ja Jums iestājusies grūtniecība, pastāstiet par to pirms rentgenoloģiskās izmeklēšanas. Grūtniecēm rentgenoloģiskā izmeklēšana tiek veikta pēdējo grūtniecības mēnešu laikā.

Rentgenoloģiskā izmeklēšana tiek veikta Jūsu dzīvesvietas veselības centrā. Rentgenoloģiskā izmeklēšana tiek veikta bez maksas. Ja rentgenoloģiskās izmeklēšanas gaitā plaušās tiks konstatētas izmaiņas, Jums par to paziņos un organizēs nepieciešamos tālākos izmeklējumus.

Piesakieties pēc iespējas drīzāk rentgenoloģiskajai izmeklēšanai!

Uzrādiet šo informatīvo materiālu veselības centra / rentgenoloģisko izmeklējumu personālam.

Veselības centra / rentgenoloģiskās izmeklēšanas kontaktinformācija: \_\_\_\_\_

### Kādi simptomi ir raksturīgi tuberkulozei?

Plaušu tuberkulozes svarīgākais simptoms ir ilgstošs, ilgāk par trim nedēļām, klepus, kam laika gaitā var pievienoties krēpas. Klepošanas laikā iespējami dzeltenīgi, brūni vai asiņaini izdalījumi. Slimībai progresējot, var būt novērojama apgrūtināta elpošana un sāpes krūšu rajonā.

Ar tuberkulozi saslimušai personai var būt novērojama paaugstināta temperatūra, svara samazināšanās un stipra svīšana naktīs. Iespējama ēstgribas un fiziskās formas pasliktināšanās. Var būt arī citi simptomi, tie ir atkarīgi no tā, kurā organisma daļā slimība attīstās.

Bērniem tuberkuloze bieži izsauc augšanas un attīstības palēnināšanos.

**Kā rīkoties, ja Jums ir parādījušies tuberkulozes simptomi vai tos konstatē vēlāk?**

Nekavējoties sazinieties ar savu dzīvesvietas veselības centru. Noteikti apmeklējiet ārstu. Ārsta apmeklējums Jums pieejams bez maksas. Informācija par izmeklējumiem netiek nodota imigrācijas iestādēm.

## Kas ir tuberkuloze?

Pie tuberkulozes neviens nav vainojams. Tuberkuloze ir infekcijas slimība. Slimību izraisa baktērija *Mycobacterium tuberculosis*. Visbiežāk tuberkuloze ir sastopama plaušās, kur izveidojas iekaisuma perēklis. No tā baktērijas ar asins vai limfas starpniecību var izplatīties tālāk, piemēram, nonākt limfmezglos, zarnu traktā, ādā vai centrālajā nervu sistēmā. Tuberkuloze vienlaicīgi var būt sastopama gan plaušās, gan citās organisma daļās.

## Kā notiek inficēšanās ar tuberkulozi?

Inficēšanās notiek pa gaisu. Tuberkulozes baktērijas, saslimušajai personai runājot, dziedot, klepojot vai šķaudot, izplatās gaisā. Uzturoties vienā telpā ar saslimušu personu, tuberkulozes baktērijas kopā ar ieelpoto gaisu var nonākt citas personas plaušās. Šī iemesla dēļ personas, kas ilgstoši uzturas tuberkulozes slimnieka tuvumā, ir pakļautas inficēšanās riskam. Vislielākais inficēšanās risks ir ģimenes locekļiem, kas dzīvo kopā ar saslimušu personu.

## Kas saslimst ar tuberkulozi?

No visām ar tuberkulozi inficētajām personām tikai desmitā daļa saslimst ar tuberkulozi. Vislielākajam saslimšanas riskam ir pakļauti mazi bērni, kas jaunāki par 5 gadiem, jaunieši, veci cilvēki un cilvēki ar pazeminātu imunitātes līmeni.

## Cik ātrā laikā inficēšanās ar tuberkulozi noved pie saslimšanas?

Mazs nevakcinēts bērns, kas jaunāks par 5 gadiem, var saslimt dažu nedēļu vai mēneša laikā pēc inficēšanās, un slimība var ātri progresēt. Pieaugusi persona, kurai nav pamatslimību, visbiežāk saslimst viena līdz divu gadu laikā pēc inficēšanās. Ar tuberkulozi iespējams saslimt arī vairākus gadu desmitus pēc inficēšanās. Šī iemesla dēļ ir svarīgi zināt tuberkulozes simptomus.

## Kur un kā tuberkulozi izmeklē?

Izmeklēšana sākas veselības centros, izglītības iestāžu audzēkņu veselības aprūpes centros un arodveselības aprūpes centros. Tālākos izmeklējumus veic slimnīcā. Bērnus izmeklē bērnu slimību nodaļā vai poliklīnikā. Pieaugušo tuberkulozes gadījumus izmeklē un ārstē slimnīcas plaušu slimību nodaļā vai poliklīnikā.

Ja radušās aizdomas par saslimšanu ar plaušu tuberkulozi, tiek veikti rentgenoloģiskie un krēpu izmeklējumi. Krēpu materiālam tiek veikti tuberkulozes atklāšanai nepieciešamie mikrobioloģiskie izmeklējumi. Nepieciešamības gadījumā krēpu materiālam var veikt uz tuberkulozes gēna noteikšanu pamatotu ātro testu.

Dažreiz ir jāveic elpceļu izmeklējumi un plaušu tomogrāfija. Ja tuberkulozi meklē nevis plaušās, bet citās organisma daļās, izmanto dažādas diagnostikas metodes. No saslimušā orgāna cenšas iegūt arī audu vai izdalījumu paraugus.

## Kā tuberkulozi ārstē?

Tuberkulozi ārstē, izmantojot medikamentus. Sākumā izmanto vismaz četrus medikamentus. Parastas tuberkulozes formas gadījumā ārstēšana ilgst vismaz pusgadu. No tuberkulozes var veiksmīgi izārstēties, ja tuberkulozi atklāj savlaicīgi un ārstēšanos veic pietiekami ilgi. Somijā tuberkulozes slimniekus ārstē kvalitatīvi un bez maksas.

Plašāka informācija par tuberkulozi: [www.tuberkuloosi.fi](http://www.tuberkuloosi.fi)